

imod nogen Brugsstørrelse. Paa Grund af de mange Misforstaaelser og fejlagtige Opfattelser, der er kommet til Udtryk om Landbrugets Forhold, har det været mig magtpaaliggende at faa belyst Landbrugsproblemerne i deres rette Sammenhæng og at bidrage til deres rette Forstaaelse ud fra almindelig Rimelighed, men især af Hensyn til Vilkaarene i den Tid der venter os.

K. Skovgaard.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Generalforsamling

Torsdag den 7. December 1944.

Den 7. December 1944 afholdt Landhusholdningsselskabet sin aarlige Generalforsamling med en i Betragtning af de besværlige Rejseforhold stor Tilslutning.

Selskabets ledende Præsident, Professor *Axel Pedersen*, bød Velkommen og indledede Generalforsamlingen med nogle Mindeord om Mænd, der var afgaaet ved Døden i Aarets Løb, og som har staaet Selskabet nær.

Den 23. Juli døde Propr. *A. P. Damsgaard-Sørensen*. Han var Medlem af vort Bestyrelsesraad fra 1922—44. I Begyndelsen som Repræsentant for Randers Amts Husholdningsselskab, senere som medlemsvalgt Bestyrelsesmedlem. *Damsgaard-Sørensen* omfattede Landhusholdningsselskabet med varm Interesse og ikke mindst Virksomheden inden for Lærlingeudvalget og Belønningsudvalget. Det laa ham stærkt paa Sinde, at Arbejdet baade med Uddannelsen af Lærlinge og Uddeelingen af Belønninger blev ledet ind i de rette Baner, og han har ikke mindst ved sit Arbejde som Medlem af disse to Udvalg ydet en værdifuld Indsats for Selskabet.

Den 20. September døde Forpagter *J. Willumsen*, Anhof, i den høje Alder af 96 Aar. Forpagter *Willumsen* var først og fremmest en fremragende dygtig praktisk Landmand. Han skabte en Mønsterbedrift, der takket være hans store Interesse for Landboudommens Dygtiggørelse og hans personlige Egenskaber gennem mange Aar blev et søgt Lærested for unge Landmænd fra alle Egne af Landet.

Det var derfor ogsaa naturligt, at han efter i 1903 at være indvalgt i Landhusholdningsselskabets Bestyrelse hurtigt kom ind i Lærlinge-

udvalget, af hvilket han var Medlem til 1937. Han var desuden særdeles virksom ved Iværksættelse af Uddannelsen af Selskabets Hus-holdningslever i 1920 og var Medlem af Udvalget herfor fra 1920—36.

Den 9. Maj døde Fuldmægtig ved Statens Planteavlkontor *L. P. M. Larsen*. *L. P. M. Larsen*s Livsgerning blev udført inden for Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, men ogsaa Landhusholdningsselskabet kom til at nyde godt af hans store Arbejdsevne og friske Initiativ. I 1912 blev han Sekretær for det da nedsatte Udvalg for Afsætning af Sædefrø til Udlandet. Han organiserede Virksomheden paa dette Omraade og ledede den, til alvorlig Sygdom i 1936 pludselig ramte ham. Der foreligger fra hans Haand flere Beretninger om det Forsøgsarbejde med danske Stammer og Sorter i Udlandet, som blev Resultatet af Sædefrøudvalgets Virksomhed.

Den 3. November døde Frøvler *Jens Hvidberg* 76 Aar gammel. Han var Gartner af Uddannelse, men startede en Frøavls- og Forædlingsvirksomhed og fik et kendt Navn som Leder af denne Virksomhed, der siden blev til Frøavlscentret *Hunsballe*. Der er her særlig Grund til at minde om den ideelle Indstilling, som han viste ved Grundlæggelsen af Pajbjergfondens Forsøgsvirksomhed i 1920 og Idagaardfonden, som han stiftede i 1940 til Understøttelse af kirkelige og almene Forhold. Ogsaa Landhusholdningsselskabet kom til at nyde godt af hans store Offervilje, idet han skænkede et betydeligt Beløb til den af Forpagter *Sonne* grundlagte Arbejdsfond.

Som Anerkendelse for hans fortjenstfulde Indsats for dansk Landbrug, modtog han i 1931 Landhusholdningsselskabets store Sølvbæger.

Disse Mænd har hver især øvet en betydelig Indsats for Landhusholdningsselskabet. Vi vil erindre deres Virksomhed med Taknemlighed og holde deres Minde i Ære.

Forsamlingen rejste sig.

1. Udfaldet af de foretagne Valg.

Sekretær *Axel Nielsen*: Resultatet af de foretagne Valg er først for Præsidiervalgets Vedkommende, at Professor *Axel Pedersen* er blevet genvalgt med 308 Stemmer. Desværre var Linierne om Præsidentvalg ved en Fejltagelse gledet ud af Fortegnelsen over, hvem der var paa Valg, hvorfor der blev udsendt en supplerende Meddelelse om Præsidentvalget. I Mellemtiden havde en hel Del af Medlemmerne imidlertid indsendt deres Stemmeseddel, og adskillige af disse undlod Eftersendelse af den ekstra Stemmeseddel.

Til Bestyrelsesraadet er nyvalgt Forstander *Josef Hansen*, Tystofte, med 298 Stemmer og Godsejer *Axel Oluise*n, Qvistrup, med 296 Stemmer. Genvalgt er Gaardejer *Olav Øllgaard* med 421, Gaardejer *Karl*

Jensen, Bækkegaard, med 400, Hofjægermester *Gregers Juel* 387, Hofjægermester *V. Grandjean* 387, Baron *B. Schaifalitzky de Muckadell* 379, Hofjægermester *A. C. Lensgreve Danneskiold-Samsøe* 380, Proprietær *Kr. Fuglsang* 383, og Hofjægermester *Chr. Lensgreve Moltke* med 390 Stemmer.

Paa Forslag af Bestyrelsesraadet indvalgte Generalforsamlingen Docent *Aksel Milthers* i Bestyrelsesraadet i hans Egenskab af Medlem af Litteraturudvalget.

Til *Revisionsudvalget* genvalgte Docent *Aksel Milthers* med 410 Stemmer og til Bestyrelsen for Fond til Landmænds Uddannelse genvalgte Inspektør *Ib Windfeld* med 416 Stemmer.

2. Bestyrelsesraadets Valg af Medlemmer til Belønningsudvalget m. v.

Ved sit Møde den 26. Oktober 1944 genvalgte Bestyrelsesraadet de efter Tur afgaaende Medlemmer af Belønningsudvalget, nemlig Kreditforeningsdirektør *Hans Hansen* og Gaardejer *H. Brandt Kofoed*.

Der er endnu ikke foretaget Valg af nyt Medlem til Belønningsudvalget i Stedet for afdøde Proprietær *Damsgaard-Sørensen*.

3. Optagne nye Medlemmer.

Hofjægermester *Chr. Lüttichau*: Ved Generalforsamlingen i Fjor havde vi ialt 1176 Medlemmer. I Aarets Løb har 92 Medlemmer indmeldt sig, medens der ved Udmeldelser og Dødsfald har været en Afgang paa 34. Selskabets Medlemstal er saaledes nu 1234. Der er i det forløbne Aar kommen 10 nye livsvarige Medlemmer til, saa vi nu ialt har 60 livsvarige Medlemmer.

4. Meddelelse om Litteraturudvalgets Virksomhed.

Professor *Axel Pedersen* gennemgik kort efterfølgende Beretning om Litteraturudvalgets Virksomhed, der var udsendt til Medlemmerne forud for Generalforsamlingen.

Landhusholdningsselskabets Udgivervirksomhed er fortsat i 1944 efter samme Retningslinier som i 1943.

Selskabets Litteraturvalg har afholdt flere Møder og drøftet og tilrettelagt Arbejdet for Aaret, der gik, og til Dels ogsaa for Aaret, der kommer.

I det følgende skal gives en kort Oversigt over de forskellige Bogudgivelser:

A. Nye Udgaver eller Oplag:

1. *Husholdning paa Landet*. Denne Bog udkom i December 1941,
2. Oplag kom i August 1942, 3. Oplag i September 1943, 4. Op-

lag i Maj 1944 og 5. Oplag i September 1944. Bogen er nu ialt trykt i 41 000 Ekspl. og fremkommer i 2 forskellige Indbindinger, en til Kr. 7,50 og en til Kr. 9,75.

2. *Køkkenbog for unge Piger*. 1. Oplag udkom i September 1943, 2. i December 1943, 3. i Februar 1944 og 4. Oplag i Oktober 1944. Bogen er nu ialt trykt i 39 000 Ekspl. Prisen er uforandret Kr. 3,50 ved Enkeltstyk-Salg og Kr. 2,75 ved Salg af Partier til Undervisningsbrug.
3. *Ensilering og Ensilage*. 1. Oplag udkom i Februar 1943, 2. Oplag er næsten færdigt. — Trykt i 9 000 Ekspl.
4. *Vitaminer og Mineralstoffer*. Af denne Bog er i Foraaret 1944 udkommet 3. reviderede Oplag, hvormed Bogen er trykt i 5 700 Ekspl.
5. *Rodrugternes Sygdomme og Skadedyr*. 2. reviderede Oplag udkom i Februar 1944. Bogen er hermed trykt i 20 000 Ekspl.
6. *Pelsdyravl i Danmark* udkom i Foraaret 1943 i 4 000 Ekspl. Allerede i indeværende Aar har det været nødvendigt at trykke et 2. Oplag paa yderligere 4 000 Ekspl.
7. *Arvelighed og Husdyravl* overtog Landhusholdningsselskabet i Efteraaret 1942. Den da udsendte 2. Udgave paa 4 000 Ekspl. er udsolgt, og nyt Oplag paa 5 000 Ekspl. er fremkommet i November i Aar.
8. *Grundbøgerne*. Af disse er optrykt *Gødningslære* og *Fodringslære*.

Der er fremkommet lidt forskellige Oplag af de forskellige Grundbøger, men Oplaget tæller nu mellem 20 og 30 Tusinde for hver af de forskellige Grundbøger.

9. *Vejledningerne*. Af disse er optrykt *Naturlære*.
10. *Landmandens Lommekalender 1944* udkom i et 1. Oplag i December 1943 paa 15 000 Ekspl. — I Januar 1944 blev det nødvendigt at trykke yderligere nogle Tusinde Ekspl.

I Aar har der været visse Vanskeligheder ved Fremskaffelsen af Materialet, men det er dog nu lykkedes at naa op paa at kunne faa Materiale til et Oplag paa 18 000 Ekspl.

B. Nye Bøger, udkommet i 1944:

1. *Hesten i Avl og Brug*, 268 Sider — Pris Kr. 6,00, udkom i Februar 1944 i 8 000 Ekspl., skrevet af Professor *J. Jespersen*, Konsulent *J. P. Refsgaard*, Statskonsulent *Alf Søndergaard*, Konsulent *Herluf Hansen*, Løjtnant *V. A. Hoffgaard* og Landbrugslærer *Sv. Karlskov Jensen*. Oplaget er allerede udsolgt og de første Par Tusinde solgt af et nyt Oplag paa 12 000 Ekspl. — Denne Bog har faaet en endog særdeles god Modtagelse og er — selv om den slet ikke er skrevet med Henblik herpaa — gaaget ind som Lærebog ved flere Landbrugsskoler.

2. *Landbohaven*, 271 Sider, Kr. 7,50, udkom i Marts 1944 i 5 000 Eksp., skrevet af Konsulent *P. Bruun-Møller*, Plantageejer, Magister *Hans Cornelius Olsen* og Konsulent *P. Wad*.

Ogsaa denne Bogs 1. Oplag er udsolgt, og et nyt Oplag paa 13 000 Eksp. vil foreligge færdigt i December.

3. *Fodermesterbogen*, 559 Sider, Kr. 12,50. 1. Udgave udkom omkring Maj 1944 i 6 000 Eksp., skrevet af Konsulenterne *Tage Andersen* og *Th. Vendelbo Andersen*, Dyrslæge *Arne From*, Forsøgsassistent *K. Hansen*, Fodermestrene *B. V. Kjærshøj*, *J. Gade Holm* og *Chr. Ringtved*, Forstander *L. Lauridsen*, Forsøgsleder, Dr. agro. *V. Steensberg* og Landbrugslærer *H. Westerlund*. Ogsaa af denne Bog burde der paa nærværende Tidspunkt foreligge et nyt Oplag, idet den ligesom de 2 foregaaende har faaet en særdeles god Modtagelse. Naar dette ikke er sket, skyldes det alene, at vi bogstavelig talt ikke har annonceret Bogen. Trods det har vi kun et beskeden Oplag tilbage.

Aarsagen til, at vi har vist den største Tilbageholdenhed med Salget af denne Bog, er, at Bogen vejer ca. 1 $\frac{1}{4}$ kg, og at et nyt Oplag af passende Størrelse vilde sluge mindst 15 Tons af vor Papirration. Det har vi ikke hidtil kunnet tillade os at afse dertil, men forhaabentlig bliver Forholdene bedre for Trykningen af saavel denne Bog som for vore Bøger iøvrigt i Løbet af det kommende Aar.

Af Bøgerne: „Avl af Markfrø“, „Avl af Havefrø“, „Frøafgrødernes Sygdomme og Skadedyr“, „Kartoflens Sygdomme“, „Blandt Markens Kulturplanter“, „Bekæmpelse af Plantesygdomme og Skadedyr“ og „Kaninavl og Kaninhold“ er der ikke udkommet nye Oplag, men der er gaaet saa stærkt Svind i de gamle Oplag, at de fleste af de her nævnte Bøger maa optrykkes i Løbet af det kommende Aar, hvis det bliver muligt at skaffe Papir dertil.

C. Bøger under Forberedelse.

I Løbet af de kommende 2 Maaneder vil fremkomme en Bog om Landbrugets Redskaber og Maskiner, skrevet af Forstander *Knud Hansen*, Statens Redskabsprøver. Det bliver en Bog paa omkring 300 Sider med over 200 Illustrationer. Vi haaber, det skal blive muligt at holde Prisen omkring Kr. 7,50.

Knap saa langt fremme er en Bog om Fjerkræavl og Fjerkræhold, af Forsøgsleder *J. Bælum*, Konsulent *David Davidsen*, Konsulent *S. Buus* og Dyrslæge *A. Stenbæk*.

Ogsaa i denne Bog vil Illustrationernes Antal antagelig nærme sig 200. De mange Illustrationer i disse Bøger fordyrer navnlig Trykningen en Del, men da vi overalt bestræber os for at undgaa „Pynteillustrationer“ og alene medtager Billeder, der uddyber

Bogens Tekst, mener vi, at Bogens Værdi forøges saa stærkt, at Merudgiften er forsvarlig.

Vi havde haabet, at det ogsaa havde været muligt at love en 3. Bog færdig i Løbet af nogle Maaneder, nemlig Botanik for Landmænd, skrevet af Konsulent *Henry Frederiksen*, Hadsten.

Bogen har været under Udarbejdelse i meget lang Tid, og at den ikke bliver færdig til kommende Sommer, skyldes alene, at vi gennem et Samarbejde med Danske Landboforeningers Frøforsyning har faaet Mulighed for at medtage en Del Farvetavler i Bogen. Det er disse Farvetavlens Fremstilling, der er saa tidkrævende, at Bogen først kan ventes færdig i Efteraaret 1945.

Under Forberedelse er ligeledes en Bog om Vildmosearbejdet, skrevet af Konsulent *M. K. Kristensen*. Hvornaar denne Bog kan fremkomme kan ikke siges paa nærværende Tidspunkt, idet der ogsaa til denne Publikation hører et større Billedmateriale.

Foruden de her nævnte Bøger under Forberedelse foreligger naturligvis Planer om adskilligt flere, som det dog endnu er lidt for tidligt at fremkomme med Udtalelser om.

Som det vil erindres, indgik Landhusholdningsselskabet til November i Fjor i et Samarbejde med Det danske Forlag først og fremmest vedrørende Salget af de af Selskabet udgivne Landbrugsbøger. Det danske Forlag, der sælger Bøger gennem Brugsforeningerne, boycottes imidlertid af Boghandlerne, og samme Skæbne ramte nu ogsaa vore Bøger. Det var derfor med en vis Spænding, vi i Fjor afventede, om Salget gennem Det danske Forlag kunde naa lige saa højt eller endnu højere end Salget gennem Boghandelen.

Det kan allerede nu siges, at i Forhold til vort hidtidige Salg gennem Boghandelen, drejer det sig ikke blot om en Forøgelse, men om en Mangedobling. Vi er naturligvis kede af, at nogle faa maa gaa forgæves i Boghandelen, men vi glæder os dog endnu mere over de mange, der har fundet frem til vore Bøger gennem den nye Salgsordning.

Vort Ønske har hverken været at støtte Det danske Forlag eller at skade og genere Boghandlerne, men alene at skaffe vore Bøger den størst mulige Udbredelse.

Vi har iøvrigt haft den Glæde, at mange Boghandlere har taget det fornuftige Parti at se bort fra den Landhusholdningsselskabet ret uvedkommende Strid mellem Det danske Forlag og Boghandelen. De køber som hidtil Landhusholdningsselskabets Bøger og faar herpaa sædvanlig Rabat. Det er næppe helt i Overensstemmelse med Boghandlerforeningens Bestemmelser, men nogen større Risiko derved er der næppe, da „Overtræderne“s Antal er betydeligt og omfatter saa-vel høj som lav indenfor Boghandlerverdenen.

Forhaabentlig lykkes det snart at faa denne lille „Krig“ bragt til

Afslutning, saaledes at i hvert Fald vore Bøger kan faas ogsaa i Boghandelen. Indtil videre maa vi henvise til, at enhver er velkommen til at købe direkte hos os, hvad enten han er Medlem af en Brugsforening eller ikke.

5. Beretning om Selskabets almindelige Virksomhed.

Sekretær *Axel Nielsen* resumerede Beretningen om Selskabets almindelige Virksomhed, der ligesom den foregaaende Beretning havde være trykt og udsendt til Medlemmerne.

Foruden Udgivervirksomheden har Selskabet beskæftiget sig med sine sædvanlige Arbejdsopgaver. Af disse vil bl. a. Arbejdet med Landmandsuddannelsen og unge Pigers huslige Uddannelse blive omtalt under særlige Punkter paa Dagsordenen.

Forinden Arbejdsopgaverne gennemgaas, skal omtales den Begivenhed, der under andre Forhold vilde være blevet markeret paa tydeligere Maade, end Tilfældet blev, nemlig 175 Aars Dagen for Selskabets Oprettelse den 29. Januar 1944. Som Medlemmerne vil vide, markeredes Dagen ved Udsendelsen af et særlig fyldigt Hæfte af Tidsskrift for Landøkonomi, der bl. a. indeholdt en Hilsen fra Præsidiet til Medlemmerne samt en kort Oversigt over en Række vigtige Begivenheder i Selskabets Historie gennem de 175 Aar. I Dagens Anledning modtog Selskabet en Del Blomster og Lykønskningstelegrammer.

Selskabets Foredragsvirksomhed. Ved Generalforsamlingen den 10. December 1943 holdt Afdelingsbestyrerne *Chr. Stapel* og *Dr. phil. P. Bovien* Foredrag om „Sygdomme og Skadedyr i Roemarkerne“.

Ved Foredragsmødet den 10. Februar 1944 talte Direktør *A. Poulsen*, Roskilde, om „Frøavlens Vilkaar og Fremtidsmuligheder“, ved Mødet den 24. Februar talte Professor *K. A. Bondorff* om „Dansk Forsknings- og Forsøgsvirksomhed paa Landbrugets Omraade“, og den 15. Marts talte Statsmeteorolog *L. Lysgaard* om „Vejr og Klima“.

Derimod afholdtes der i 1944 — som Medlemmerne vil vide — ikke noget „Hindsgavl-Møde“, idet vi syntes, Forholdene var for urolige til, at der kunde ventes fornøden Tilslutning. Forhaabentlig vil det ikke vare alt for længe, inden det paany bliver muligt at afholde Møde paa Hindsgavl.

Konsulentmødet 1944 afholdtes — trods alle Rejsevanskeligheder — med god Tilslutning den 25. og 26. Februar. Den første Dag afholdtes 2 Fælles-Sektionsmøder samt 6 Sektionsmøder vedrørende Plantekultur, Husdyrbrug, Regnskabsføring, Husholdning, Havebrug og Mejeribrug.

Det almindelige Konsulentmøde afholdtes den anden Dag med føl-

gende Emner og Foredragsholdere: Professor, Dr. oec. *Kjeld Philip*: „Skattepolitik som et Led i Inflationsbekæmpelse“, Professor, Dr. phil. & scient. *S. Orla-Jensen*: „Alderdomssvækkelse og Tarmflora (en Efterprøvning af Metchnikoffs Idé), Kontorchef *Johs. Ridder*: „Det landøkonomiske Driftsbureaus Arbejde gennem 25 Aar“.

Om Statskonsulentvirksomheden er intet særligt at bemærke. Arbejdet er — trods Trafikvanskeligheder — gaaet sin Gang. Der er heller ikke i Aar afholdt noget Møde mellem Præsidiet og Statskonsulenterne.

Der er ikke udsat nye Prisopgaver. Fristen for Indsendelse af den Prisopgave, Selskabet for Tiden har løbende — Angivelse af Metoder til Bestemmelse af Fosforsyre og Kalium ved Jordbundsundersøgelser — udløber med Udgangen af 1945.

Selskabet har modtaget de sædvanlige Statsbevillinger dels til Selskabets eget Brug, dels til Administration af forskellige Opgaver. Bevillingen til „Mejeripersonalets Videreuddannelse“ er blevet forhøjet med 2 800 Kr. til 36 000 Kr. — Det Beløb, hvormed Bevillingen er blevet forhøjet, skal anvendes til Kursus paa Statens Forsøgsmejeri.

Almanakstykket. Til Universitetsalmanakken for 1945 har Selskabet fremskaffet den sædvanlige landøkonomiske Artikel, idet Distriktsbestyrer ved Det danske Hedeselskab, Lektor *J. M. Jakobsen*, Roskilde, har skrevet om Dræning.

Af Skrifter har Selskabet som sædvanlig gratis tilsendt Medlemmerne Tidsskrift for Landøkonomi, Landøkonomisk Aarbog, som Selskabet køber af Landbrugsministeriet, Aarsberetningen og Landmandens Lommekalender. Endvidere har Selskabet tilbudt Medlemmerne 1 Eksp. af hver af de nyudkomne Bøger til halv Pris og yderligere Eksp. med 20 pCt. Rabat. Endvidere kan Medlemmerne for en Pris af 4 Kr. om Aaret abonnere paa Tidsskrift for Planteavl gennem Selskabet.

Legaterne under Landhusholdningsselskabet. I Løbet af Aaret 1944 har Selskabet som sædvanlig uddelt store Legatmidler, nemlig Legaterne for trængende, forhenværende Landmænd og deres Efterladte: *Etatsraad Harald Holmes og Hustrus* og *Godsejer V. A. Goldschmidts Legat*, Afdeling A., *Forpagter Bokelmanns* og *Godsejer Chr. Schmidts til Vibyggaards Legat* samt *Sjællands Stifts Brandforsikringsfond*.

Endvidere er uddelt Legaterne til Studium og til videnskabeligt Arbejde: *Godsejer V. A. Goldschmidts Legat for Landbrugsstuderende*, *Forpagter Bokelmanns*, *Inspektør N. P. J. Buus'*, *Etatsraad P. Feilbergs*, *Proprietær J. H. Holms* og *Jægermester, Forpagter Frants Skovs* samt *Købmand Jørgen Sørensens* og *Hustrus Legater*. Om Fond til Landmænds Uddannelse vil blive givet særlig Meddelelse.

Af *Godsejer V. A. Goldschmidts Legat*, Afdeling B., er uddelt ca. 15 000 Kr. til forskellige Veterinærers Forsøg og Undersøgelser vedrørende Sygdomme hos Husdyrene. Endvidere har Selskabet støttet Landbrugslærer *A. O. Rasmussens Arbejdsundersøgelser* med 500 Kr., Assistent *Ingvar Petersens Ukrudtsundersøgelser* med 1 500 Kr., Landbrugskandidat *Hj. Møller Nielsens Undersøgelser* vedrørende Lucerneforsøg med 350 Kr. og Konsulent *P. Grøntveds Undersøgelser* vedrørende Bekæmpelse af Mælkebøtten med 250 Kr.

Med Hensyn til Dr. med. *K. A. Hasselbalch og Hustrus Legat til Støtte for Landhusholdningsselskabets Landmandsuddannelse* er foretaget en Fundatsændring, saa Legatet kan benyttes til Uddannelse i videre Forstand.

Af *Konierensraad W. A. Hansens Legatmidler* er der tildelt Grønlands Styrelse et Beløb af 420 Kr. til Gavn for Grønland.

Af *J. Pedersen-Bjergaards Legat* er uddelt et Sølvbæger til Forretningsfører *S. M. Nielsen*, Faaborg, for 50 Aars fortjenstfuldt Virke til Ægproduktionens Fremme.

Af *Konsulent J. Løvendahl Jensens Mindelegat* har Frk. *Marie Hansen*, Dømmestrup pr. Fangel, efter Indstilling af Statens Fjerkræudvalg faaet tildelt en Ærespræmie.

„*N. N. Stensgaards Ærespræmie*“ er — ligeledes efter Indstilling af Statens Fjerkræudvalg — tildelt Forpagter *V. Hagerup*, Brobyhus, Snekkersten.

Til Mindeurnen for Statskonsulent *Harald Faber* har Selskabet ydet et Bidrag af 300 Kr.

Til *Fællesudvalget for Fjerkrævlen* har Selskabet ydet det sædvanlige Tilskud af 500 Kr.

Valg til Udvalg. Til Belønningsudvalget er genvalgt de efter Tur afgaaende 2 Medlemmer.

Lærlingeudvalget er omdannet og har nu faaet følgende Navn og Sammensætning: Udvalget vedrørende Uddannelse af Arbejdsledere paa større Gaarde: Forpagter *Aug. Bech*, Vallø Hovedgaard, Vallø (Formand), Godsejer, Dr. med. *K. A. Hasselbalch*, Borupgaard pr. Snekkersten, Hofjægermester *Chr. Lüttichau*, Tjele pr. Ørum (Sønderlyng), Godsejer *E. A. Tesdorpf*, Gjorslev pr. St.-Heddinge, Stamhusbesidder, Hofjægermester *V. Grandjean*, Vennerslund pr. Nr.-Alslev, Godsejer *H. Hovgaard Jakobsen*, Kejrup pr. Ladby, og Inspektør *B. Fr. Møller*, Nebbegaard pr. Pjedsted. Endvidere er Proprietær *K. Christensen*, Mørkhøjgaard pr. Herlev, sagkyndigt Medlem af Udvalget med Hensyn til Dagbogføringen.

Til Bestyrelsen for Husholdningsseminariet „*Ankerhus*“ har Selskabet valgt Hofjægermester *Chr. Lüttichau* med Sekretær *Axel Nielsen*, som Suppleant.

6. Beretning om „Fond til Landmænds Uddannelse“.

Professor *Axel Pedersen*: I Slutningen af 1943 blev Meddelelse om Uddeling af denne Fonds Midler for Aaret 1944 sammen med de øvrige Legatmidler for Landbrugsstuderende tilstillet Landbrugspressen og desuden ved Opslag bekendtgjort paa Landbohøjskolen.

I Henhold hertil indkom ialt 71 Ansøgninger. Til 25 af Ansøgerne blev af de øvrige Legatmidler uddelt 4 675 Kr. til Studium paa Landbohøjskolen.

De øvrige 46 Ansøgninger blev tilsendt Bestyrelsen for „Fond til Landmænds Uddannelse“, der indstillede, at der uddeltes 8 Portioner à 75 Kr. og 4 à 50 Kr., ialt 800 Kr. — Denne Indstilling blev godkendt af Præsidiet.

Fonden har som bekendt sin egen Bestyrelse. Den vil for 1945 komme til at bestaa af den ledende Præsident, Forpagter *Aug. Bech* (i Stedet for Hofjægermester *Chr. Lüttichau*) og det „ældst valgte“ Medlem af Bestyrelsesraadet, Forstander *J. C. Overgaard*, samt Docent *Aksel Milthers*, Godsejer *K. Langkilde* og Inspektør *Ib Windfeld*.

Konsulent *Chr. Aage Krogsriis* er Fondens Sekretær.

7. Beretning om Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde.

Professor *Axel Pedersen* redegjorde for Samvirksomhedens Arbejde og omtalte de 3 afholdte Kursus og et fjerde, som maatte aflyses.

1) Kursus i Samfundslære. Paa Foranledning af „Foreningen af danske Husholdningslærerinder“ afholdtes et Kursus i „Samfundslære med Familien som Udgangspunkt“ for Husholdningslærerinder og Husholdningskonsulenter. Der nedsattes et særligt Udvalg til Tilrettelæggelse af dette Kursus, som afholdtes i Dagene 20.—22. April paa Aarhus Universitet. Der mødte 80—85 Deltagere, og Kursuset var særdeles vellykket.

2) Fodermesterkursus. Dette Kursus var planlagt i Fjor, men maatte da aflyses paa Grund af Rejserestriktionerne. Det blev gennemført i Aar i Dagene 18.—23. September paa Korinth Landbrugsskole og var meget udbytterigt for Deltagerne, hvoraf 35—40 var naaet frem trods Begivenhederne, der indtraf netop i de Dage; enkelte Foredragsholdere naaede dog ikke frem.

3) Kursus vedrørende Ungdomsarbejde afholdtes efter Forslag af Foreningen af danske Landbrugskandidater paa Kærehave Landbrugsskole i Dagene 19.—21. September. Det var tilrettelagt af et særligt Udvalg og samlede ca. 40 Deltagere, hvilket var omtrent, hvad Skolen havde Plads til paa den Aarstid.

4) Kursus vedrørende Havebrug og Ernæring var planlagt til Afholdelse i Dagene 16.—18. Oktober paa Landbohøjsko-

len, men maatte aflyses grundet paa for ringe Tilslutning. — Denne maa igen tilskrives de unormale Forhold, og Kursuset vil formentlig blive afholdt, saa snart Tiderne tillader det.

8. Meddelelse om Oprettelse af en „Landbrugets Brevskole“.

Sekretær *Axel Nielsen* redegjorde udførligt for, hvorledes den planlagte Brevskole skulde organiseres, og hvilke Opgaver den skulde tage sig af som et nyt Led i det landbrugsfaglige Oplysningsarbejde.

Tanken om Oprettelse af en „Landbrugets Brevskole“ er opstaaet efter et Besøg, som Landhusholdningsselskabets Sekretær i Foraaret 1944 aflagde i Sverige. Sekretæren besøgte som ved tidligere Besøg i Sverige det store Landbrugsforlag (L. T.s Forlag), men denne Gang tillige en Nydannelse inden for dette Forlag: L. T. K., d. v. s. Landbruksförbundets Tidskriftaktiebolags Korrespondanceskole.

Der findes i Sverige flere store Korrespondanceskoler, d. v. s. Skoler, der underviser pr. Brev. — Den svenske Landbrugsbrevskole (L. T. K.) havde i Løbet af sidste Vinter haft over 10 000 Elever. En anden svensk Brevskole, som Sekretæren havde Lejlighed til at besøge, havde saaledes ca. 40 000 Elever aarlig.

Ogsaa her i Landet er der enkelte store og flere smaa Brevskoler, men inden for Landbruget har der hidtil ikke været gjort nogen større Indsats paa dette Felt. Efter den svenske Succes med en Landbrugs-Brevskole er det dog utvivlsomt kun et Tidsspørgsmaal, naar Forsøget bliver gjort her i Landet. Spørgsmaalet var formentlig nærmest, om vi eller andre skulde tage Opgaven op.

Hvad er nu en Brevskoleundervisning? Ret beset er det Studium af en Bog under kyndig Vejledning. Undervisningsbrevene, der hører til et Kursus, danner tilsammen en større eller mindre Bog om et afgrænset Emne. Hvert Undervisningsbrev (Kapitel, om man vil) er paa 8—16 Sider. Efter hvert Afsnit i Brevet er opstillet en Række Spørgsmaal, som Eleven besvarer i et dertil indrettet Svarhefte. Fremgangsmaaden er den, at Eleven først faar to Undervisningsbreve. Medens Svarene paa det første er inde til Korrigering, arbejder Eleven med Brev Nr. 2. Samtidig med, at han faar sine Svar paa Undervisningsbrev Nr. 1 retur med Lærerens Bemærkninger, faar han tilsendt Brev Nr. 3 og saa fremdeles. — Et Kursus kan være af højst forskellig Længde, 5—15 Breve er det almindeligste.

En Brevskole arbejder med faa faste og mange løse Medarbejdere. Som løse Medarbejdere anvendes Konsulenter, Landbrugslærere, Assistenten ved Landbohøjskolen og andre Undervisningsanstalter.

Som Emner kan et hvilket som helst Fagomraade tages op. Her skal blot i Flæng nævnes nogle enkelte:

Ensilering.	Konservering.
Pelsdyravl.	Læplantning.
Skatteopgørelse.	Malkekøernes Vinterfodring.
Landbrugsbogføring.	Kalkning og Mergling.
Skadedyr og Sygdomme i Frømarkerne.	Ukrudtsbekæmpelse.
Regning.	Afvanding.
Vore Fødevarer.	Dansk.
	o. s. fr.

Efter Kursusets Afslutning (det afsluttes med en Prøve, for hvilken der gives en Karakter), udstedes et Bevis for, at Eleven har gennemgaaet Kursuset, og samtidig tilbydes der Eleven et samlet indbundet Sæt Undervisningsbreve til disse Breves Fremstillingspris.

Prisen paa Kursus varierer naturligvis med Kursusets Størrelse.

Der gives tre Undervisningsformer:

1. Enkeltmands-Undervisning.
2. Studiekreds-Undervisning.
3. Kursuskredse.

1. Enkeltmands-Undervisning er nærmere forklaret ovenfor.

2. Studiekreds-Undervisning kan foregaa efter det Princip, at hver af en Studiekreds' Medlemmer (5—12 Personer) faar udleveret sit Undervisningsbrev, men der indgives fra Studiekredsen kun en samlet Besvarelse af hvert Brev. Som Følge heraf ligger Priserne pro persona væsentlig lavere.

3. Kursuskredse (i Sverige kaldet „Lærerstudiecirkler“). Disse svarer stort set til Aftenskoleundervisning med lavt Elevtal (8—20 Elever pr. Kursus). Der udleveres Undervisningsbreve som nævnt ovenfor, men den lokale Arrangør (en Konsulent eller Landbrugslærer) foretager selv Gennemgangen af Besvarelserne i Stedet for, at Brevene som i de foregaaende to Tilfælde indsendes til Brevskolen.

Undervisningsform Nr. 2 skulde formentlig kunne anvendes af Folkeskolens Lærere eller af unge Landmænd, der har været paa Landbrugsskole og derigennem erhvervet sig de fornødne Forkundskaber til at kunne optræde som Studiekredsledere.

Undervisningsform Nr. 3 vil som nævnt alene kunne anvendes af Fagfolk som Konsulenter og Landbrugslærere.

Der vil være Mulighed for, at Undervisningsbrevene — samlet eller delt — vil finde Anvendelse ogsaa i det almindelige Aftenskolearbejde, idet de i samlet Stand i mangt og meget vil svare til de Grundbøger, vi allerede udgiver, og af hvilke der anvendes ca. 12 000 Stk. om Aaret.

Selskabet har opslaaet Stillingen ledig som Forstander, og søger en Mand, som kan ofre al sin Tid paa at bringe Brevskolen til at gaa,

som den skal. Antagelig maa han fra Starten have en yngre Landbrugskandidat som Medhjælper foruden den nødvendige Kontorassistance. De løse Medhjælpere, der som Lærere skal knyttes til et saadant Foretagende, vil det næppe volde Vanskeligheder at komme i Forbindelse med.

Da det utvivlsomt maa anses for en Betingelse for en heldig Start, at der bliver mange Kursus at vælge imellem, vil det betyde, at der i Løbet af en kortere Periode skal udgives formentlig 25 à 30 Undervisningssæt (Bøger, om man vil). Dette medfører betydelige Udgifter, idet det næppe er muligt at trykke hvert af disse Undervisningssæt under 2 000 à 3 000 Kr. pr. Stk. — Naar hertil lægges de øvrige, nødvendige Startudgifter, blandt andet Gager et Stykke Tid, indtil Indtægterne begynder at fremkomme, vil det være forstaaeligt, at det er en større samlet Kapital, der er nødvendig for Brevskolens Start. Da Landhusholdningsselskabet ikke raader over tilstrækkelige likvide Midler, vil Pengene blive tilvejebragt ved Laan hos Selskabets Medlemmer, der ved Tegning af Andele paa 1000 Kr. vil være med til at skabe det økonomiske Grundlag for Brevskolens Start.

Paa en Forespørgsel om, hvor stort et Beløb der var tegnet, oplyste Sekretær Axel Nielsen, at man i Løbet af den korte Tid, der var gaaet, var naaet op paa 67 000 Kr., og der var overvejende Sandsynlighed for, at de 100 000 Kr., som man imødesaa, snart vilde blive naaet.

Til disse Betragtninger vedrørende Brevskole-Undervisning kan føjes, at der har været fuld Enighed om — inden for den Kreds, der har drøftet disse Spørgsmaal —, at der ikke kan være Tale om, at vi med Oprettelsen af en saadan Brevskole kommer til at paaføre allerede eksisterende Arbejde nogen som helst Konkurrence, hvilket selvsagt ikke maatte finde Sted. Man har fra alle Sider været enige om, at der alene kunde blive Tale om et Supplement til det allerede bestaaende, medens det var ganske utænkeligt, at der med Oprettelse af „Landbrüggets Brevskole“ skulde kunne voldes Skade paa det store og udmærkede Arbejde, der allerede er iværksat.

9. Meddelelse om Uddelingen af Landhusholdningsselskabets Hædersbelønninger.

Hofjægermester *Chr. Lüttichau* meddelte, at Belønningsudvalget og Præsidiets har set sig nødsaget til at tage Beslutning om ikke at udele Sølvbægre til Hædersbelønning for Landboflid i Aar, idet Selskabet ikke havde Mulighed for at skaffe det nødvendige Sølv.

De indkomne Indstillinger er derfor blevet henlagt.

Landhusholdningsselskabets Duelighedsmedaille 1944 er uddelt til følgende:

Husbestyrerinde *Ane Andersine Petrea Andersen*, Givskud pr. Jelling, Tømrer *A. P. Andersen*, Valnæs pr. Nr. Alslev, Fodermester

Ejner Secher Andersen, „Bakkely“ pr. Store-Heddinge, Fodermester *Ole Andersen*, Stølgaard, Strøby, Husholderske *Gyde Marie Bock*, Skærbæk, Gaardbestyrer *Karl Andreas Christensen*, Flintinge, Medhjælper *Marie Christensen*, Gyllingnæs pr. Gylling, Fodermester *Hans Christian Hansen*, Render pr. Tommerup, Landbrugsmedhjælper *Niels Peder Hansen*, Taagerup pr. Rødby, Husbestyrerinde *Martine Henriksen*, Sterup pr. Jerslev J., Medhjælper *Jens Kristian Johan Jensen*, „Teglgaarden“ pr. Hillerød, Fodermester *Thorvald Jensen*, Radsted pr. Saxkøbing, Traktorfører *Christian Johansen*, „Thyrstinggaard“ ved Bredstrup, Gaardbestyrer *Hans Jørgen Jørgensen*, Saltofte pr. Assens, Traktorfører *Lars Peter Jørgensen*, Røde Vejrmøllegaard, Glostrup, Bestyrer *Peder Kirkeby*, Klokmose, Astrup, Skjern, Havemand *Niels Antonius Lindsted*, Stougaard Hovedgaard, Tørring, Husmand *Viktor Marcussen*, Vejruphus, Nymark St., Malkekone *Hansigne Sørensen*, Gørlose, Daglejer *Rasmus Thuesen*, Peerstrupgaard, Kolind.

10. Meddelelse om Virksomheden i Udvalget vedrørende unge Pigers huslige Uddannelse.

Konsulent, Frk. *Agnete Tang*: Arbejdet for unge Pigers huslige Uddannelse har i 1944 haft fortsat Fremgang.

Antallet af Læresteder er November 1944 627, — idet der i 1944 er antaget 189 nye Læresteder og frameldt eller udskudt 103.

For de unge Pigers Vedkommende har den reelle Stigning i samme Tidsrum været større, idet der til de to sidste Skiftedage har været en Tilgang paa henholdsvis 80 og 100 unge Piger.

Da det samlede Antal unge Piger under Uddannelse nu er ca. 400, er Antallet siden 1941 tidoblet, medens der for Lærestedernes Vedkommende siden 1941 kun kan noteres en Stigning paa godt 50 pCt., hvilket for det første skyldes den foran omtalte Udrensning og for det andet, at man ikke har ønsket en stærkere Stigning, inden det var muligt at faa de unge Piger med.

I Modsætning til denne bemærkelsesværdige Stigning i Tilgangen af unge Piger til den huslige Uddannelse, har kun ganske faa unge Piger i Aar afsluttet deres Uddannelse, idet kun 6 unge Piger har modtaget Lærebevis eller Lærebrev, et Forhold, der dog sikkert skyldes den meget ringe Tilgang i 1939 og 1940.

Den nye Tillidsmandsordning gaaende ud paa, at der i hvert Amt nedsættes et Amsudvalg paa 12—18 Medlemmer, er nu gennemført over hele Landet og virker tilfredsstillende.

Foredragsvirksomheden har i 1944 paa Grund af det stadigt mere omfattende Kontorarbejde og de vanskelige Rejseforhold været lidt mindre end de foregaaende Aar. — Ialt har Konsulenten i 1944 talt ved 66 Møder og haft ca. 100 Rejsedage.

Paa Grund af det stadigt stigende Arbejde og de i samme Forhold stigende Udgifter blev der i Forsommeren 1944 fremsat Forslag om,

at Lærestederne selv i nogen Grad skulde tage Del i de med Arbejdet forbundne Udgifter. — Ved et Møde i Udvalget Juni 1944 bestemtes derfor, at Lærestederne for Eftertiden skal betale et aarligt Kontingent paa 10 Kr.

Da Lærestederne i denne Sag maa betragtes som den ydende Part, og det langt fra har været muligt at skaffe unge Piger til alle, var man ved Gennemførelsen af Forslaget forberedt paa ret stort Frafald af Læresteder.

Husmødrene modtog dog Forslaget med Velvilje, og Resultatet blev langt over Forventning, idet der ialt er indbetalt Kr. 6000 i Kontingent.

11. Meddelelse om Landhusholdningsselskabets Uddannelse af Landvæsens- og Foderelever.

Forpagter *Aug. Bech* aflagde Beretning om Selskabets Uddannelser og udtalte som Indledning, at Uddannelsen af Landbougdommen igennem mange Aar havde ligget Landhusholdningsselskabet varmt paa Sinde. Det var en Opgave, som Tiden nu var inde til at faa lagt rigtigt til Rette, og det vil blive af stor Betydning for den opvoksende Landbougdom og dermed for Landbruget, at vi gaar ind i dette Arbejde med den rette Indstilling.

Vi skal pløje baade dybere og bredere Furer, end vi hidtil har gjort paa dette Omraade. Det drejer sig i første Række om at faa de unge til at se Betydningen af, at de udnytter de unge Aar til en virkelig Uddannelse — som en Forberedelse til den Gerning der venter dem. Det, vi ældre skal gøre, er at yde vor Medvirken til at skabe Interesse for Sagen. Vi maa imødekomme de unges Trang til at blive saa dygtige som muligt og hjælpe dem i deres Arbejde, ogsaa hvor de samles i fælles Bestræbelser for at faa det mest mulige og bedst mulige ud af Ungdomsarbejdet.

Man skal søge at faa de unge til at stræbe mod faglig Dygtiggørelse, men dog aldrig forcere det paa Bekostning af den personlige Udvikling, der skal ske i Ungdomsaarene, og som er Grundlaget for, at den faglige Dygtighed kan komme til sin rette Udfoldelse.

Arbejdet med de forskellige Uddannelsesformer er i det forløbne Aar blevet fortsat efter de hidtidige Retningslinier, og sideløbende hermed har der været virket med den Omorganisering af Uddannelsen, som kortelig omtaltes i Beretningen i Fjor.

Landvæsensuddannelsen.

Tilgangen af nye Elever til Uddannelsen paa Bønderbrug og paa større Gaarde har været ca. 30 i Aarets Løb eller nogenlunde samme Antal som i Fjor. Elever til Bønderbrug har atter i Aar været i Over-

tal, men paa den anden Side bliver det mere almindeligt, at Elever, der begynder paa mindre Gaarde, faar deres 3. Læreaar paa en større Gaard.

Arbejdet i Stalden har aldrig rigtig kunnet aftvinge Landvæsenseleverne Interesse. De har levet i den Vildfarelse, at den — endda særdeles vigtige — Side af Landbruget nærmest var dem uvedkommende. Det synes, som om der nu er ved at ske en Ændring her. Adskillige Elever har i de senere Aar været i Stalden en Del af 3. Læreaar eller har fortsat som Foderelev et Aar efter Afslutningen af de tre Aar som Landvæsenselev.

Der er i Aarets Løb kommen 2 nye Læresteder til af mindre Gaarde, saaledes at der nu er 19 større Gaarde og 27 Bønderbrug som Læresteder for Uddannelsen.

Lærestedsbesøgene tillægger vi en ikke ringe Betydning for Uddannelsen. Der skabes ved disse personlig Kontakt med hver enkelt Elev og Lærested, og denne er en betydende Forudsætning for virkelig Raadgivning og Vejledning blandt de unge. Ogsaa i Aar har Forholdene lagt Hindringer i Vejen for Gennemførelsen af Lærestedsbesøgene i det fulde Omfang. Der mangler saaledes endnu en Del Læresteder paa Sjælland.

Omorganiseringen af Uddannelsen paa Bønderbrug med Henblik paa Løsning af denne Opgave ved Samarbejde mellem Landbo- og Husmandsforeningernes fælles Ungdomsudvalg, Foreningerne af unge Landmænd og Landhusholdningsselskabet har medført en Række Forhandlinger, som har resulteret i, at der er iværksat et saadant Samarbejde.

Som det vil erindres fra Beretningen i Fjor havde der været afholdt et orienterende Møde om Spørgsmaalet, men der kom ikke noget Arbejde i Gang paa Grundlag heraf — udover at De samv. danske Landboforeninger udsendte en Fortegnelse over ca. 600 Læresteder udpeget af de lokale Landboforeninger.

I forskellige Egne af Landet begyndte man imidlertid at arbejde med Spørgsmaalet ud fra det Synspunkt, at der til en Lærestedsudpegning maa være knyttet en virkelig Lærlingeordning, ifald en saadan Lærestedsudpegning skulde være andet og mere end en Pladsanvisning for Landbrugets unge, et Synspunkt som vi fra Landhusholdningsselskabets Side fuldt ud delte.

Paa Aarhusegnen under Ledelse af Forstander S. Larsen Sørensen, Malling, og i Sønderborg Amt med Gaardejer Jens Iversen, Paradisgaard, Kirkehørup, som Formand, var der blevet nedsat Ungdomsudvalg med Repræsentanter fra saavel Landbo- som Husmandsforeningerne. Paa Sjælland havde det sjællandske Ungdomsudvalg, ligeledes valgt af baade Landbo- og Husmandsforeningerne med Forstander Oluf Jensen, Slangerup, som Formand, taget det samme Spørgsmaal op til Behandling: Hvordan skal den Uddannelse tilrette-

lægges, der bedst tjener Formaalet at give Landbrugets unge Lyst til deres Gerning og Interesse for at skaffe sig en praktisk og teoretisk Uddannelse, som opfylder de Krav, Landbruget som Erhverv stiller dets Udøvere.

Selv om Grundlaget for Drøftelserne var nogenlunde ens de forskellige Steder, var der dog ret stor Forskel i den Maade, hvorpaa man agtede at gaa frem. Fra Landhusholdningsselskabets Side saa vi det betænkelige heri, idet ret store Afvigelser i Retningslinierne til sin Tid vilde vanskeliggøre Bestræbelserne paa at faa en landsomfattende, ensartet Uddannelsesform.

Forstander Frandsen, Øtoftegaard, udtrykte dette ved Generalforsamlingen sidste Aar ved at sige: „Vi skal gerne naa til en Samling i denne Sag, saa vi ikke faar to — tre eller fire forskellige Læringsuddannelser.“

Landhusholdningsselskabet rettede derfor i Februar Maaned Henvendelse til de nævnte Landsdeles Udvalg med Forslag om en orienterende Drøftelse af de Retningslinier, der bør følges for til sin Tid at kunne gøre Uddannelsen landsomfattende. Der viste sig straks Stemning for saadanne Drøftelser, og Resultatet er blevet, at der nu er indledet et Samarbejde om Uddannelsen, og der er udarbejdet Regler for denne. De paagældende Uddannelsesregler stemmer ret nøje overens med de Hovedretningslinier, der tidligere har været omtalt, men der er kommen en betydningsfuld Tilføjelse, som gaar ud paa, at der sideløbende med den praktiske Uddannelse søges gennemført et omfattende landbrugsfagligt Ungdomsarbejde med Undervisning, Konkurrencer o. s. v. Hensigten med dette er baade at vække og udvikle de unges Interesse for Landbruget og give dem et vist Grundlag at arbejde videre paa, naar de til sin Tid kommer paa Højskole og Landbrugs- eller Husmandsskole.

Samarbejdet med de nævnte Organisationer er indtil videre dobbeltsidet.

1. Der er mellem Landhusholdningsselskabet og de jyske Udvalg dannet et Fællesudvalg eller Forretningsudvalg, bestaaende af 2 Rep:æsentanter fra hvert Udvalg. Selskabets Repræsentanter er Hofjægermester Chr. Lüttichau og Læringsudvalgets Sekretær, Chr. Aage Krogsriis. Dette Udvalgs Opgave er at tage sig af alle Spørgsmaal, der bedst løses i Fællesskab, herunder Lærestedsfor-tegnelser, Raadgivning, Vejledning, Agitation m. v.
2. Paa Sjælland er Landhusholdningsselskabet indtraadt direkte i Det sjællandske Ungdomsudvalg paa lige Fod med Landbo- og Husmandsforeningerne samt Foreningerne af unge Landmænd, der har 2 og de førstnævnte 3 Organisationer hver 5 Medlemmer i Udvalget. Denne Ordning er dog kun af midlertidig Karakter og kan ophæves, naar Samarbejdet til sin Tid kommer til at omfatte hele Landet.

Vore 5 Medlemmer er Gdr. Poul H. Andreassen, Alslev, (tidligere Formand for Foreningerne af unge Landmænd i Præstø Amt) og Konsulent J. Gravesen, Vig, der tillige er vore Repræsentanter i Forretningsudvalget, Forpagter A. Bech, Vallø Hovedgaard, Forstander Siliam Bjerre, Høng, og Forpagter G. Tvedegaard, Langemosegaard. Formandsskabet i Ungdomsudvalget skal gaa paa Omgang mellem Landbo- og Husmandsforeningerne samt Landhusholdningssekskabet. Vi har som Formand for vore Repræsentanter valgt Poul H. Andreassen.

Arbejdet efter de nye Retningslinier vil dog først kunne komme rigtig i Gang til Foraaret. De Elever, som vi i Øjeblikket har under Uddannelse paa Bønderbrug i de Egne, hvor Samarbejdet er indledet, maa derfor stilles frit for at vælge den nye Form eller fuldende den paabegyndte Uddannelse som oprindelig tænkt.

Det bør i denne Forbindelse nævnes, at det hidtidige Læringleudvalg som Konsekvens heraf er afløst af 2 nye selvstændige Udvalg til Varetagelse af henholdsvis Fodermesteruddannelsen og Arbejdslederuddannelsen paa større Gaarde, en Uddannelse, der skal afløse den hidtidige Uddannelse af Landvæsenselever paa større Gaarde. Meddelelse om disse Udvalgs Sammensætning er givet i Beretningen om Selskabets alm. Virksomhed.

Da Uddannelsen paa mindre Gaarde gradvis gaar over til Fællesarbejdet med de enkelte Landsdele, blev den Tanke fremsat, at Uddannelsen paa større Gaarde burde omlægges samtidig, saa den i højere Grad end hidtil blev en mere decideret Arbejdslederuddannelse, svarende til Fodermesteruddannelsen.

Som Foruddannelse skulde der kræves 2 Aars Uddannelse paa mindre Brug, derefter en 3-aarig Uddannelse paa Gaarde af voksende Størrelse, suppleret med et 9 Mdr.s Ophold paa Landbrugsskole, og endelig som Afslutning et Aar som Underforvalter paa en større Gaard eller som Forvalter paa en mindre.

Der regnes med, at det første Aar under Uddannelsen skal være paa Gaarde af en Størrelse paa omkring 300 Tdr. Land. Paa disse skulde Eleverne have Lejlighed til at sætte sig ind i Forholdene paa en større Gaard, og det skulde i Udtalelserne herfra saavel som fra det følgende Lærested anføres, om vedkommende Elev har Evner og Anlæg for en ledende Stilling ved det større Landbrug. De Elever, der skønnes at være i Besiddelse af saadanne Anlæg, kan fortsætte deres Uddannelse, hvorimod de andre under en eller anden Form maa raades til fortrinsvis at søge deres Uddannelse paa mindre Brugstyper.

Noget tilsvarende har vi ikke haft ved vor hidtidige Uddannelse paa større Gaarde, fordi Elevernes Uddannelse her ikke nær altid har ledende Stillinger paa større Gaarde som Maal.

Fodermesteruddannelsen.

Som det vil erindres fra Meddelelser ved Generalforsamlingen i Fjor, blev der fra November 1943 iværksat en Uddannelse af Fodermestre, der skulde træde i Stedet for den hidtidige Foderelevuddannelse, som gennem en længere Aarrække havde ført en hensygnende Tilværelse.

Uddannelsen startede med 26 Læresteder det første Aar. Heraf var dog kun 5 i Jylland. Den nye Lærestedsfortegnelse, der er udarbejdet for 1944—45, omfatter 28 Læresteder, heraf 7 i Jylland.

Da vi paabegyndte Uddannelsen, mente vi, at der paa disse 26 Læresteder kunde være Plads for 30—35 Elever. Selv om der er Læresteder, der har baade 3 og 4 Elever, har det alligevel vist sig, at det anslaaede Tal var for højt. Dette skyldes bl. a., at flere af Lærestederne ikke fik Elever, der vilde gaa ind under Uddannelsen.

I Stedet for de 35 Elever, som vi havde ventet, har vi imidlertid kun faaet 24, og man maa være forberedt paa, at enkelte falder fra efter Udløbet af det første Læreaar, saaledes at vi næppe skal regne med mere end 20 for det første Aar.

Efter de Erfaringer, der er gjort det første Aar, tyder det paa, at Lærestedsantallet er for lille, hvis vi skal regne med 30—35 Elever i hver Aargang. Blandt andet af Hensyn til Fodermesterskolen vilde det være hensigtsmæssigt at have Holdene af nævnte Størrelse.

Det er imidlertid et Spørgsmaal, som maa gennemdrøftes af Udvalget, naar det er i Besiddelse af de nødvendige Oplysninger. Vi skal ikke forcere Lærestedsudpegningen, men dog sørge for, at det fornødne Antal egnede Læresteder staar til Raadighed for de Elever, der agter at gennemgaa Uddannelsen.

Det omfattende Arbejde med de forskellige Uddannelser kræver megen Tid. For at vi kan klare dette, er det blevet ordnet saaledes, at Sekretæren for Lærlingeudvalget er blevet ansat som Konsulent for Fodermester- og Arbejdslederuddannelsen, men endvidere staar han til Raadighed i den Udstrækning, det maatte være ønskeligt, ogsaa for de samarbejdende Udvalg, der beskæftiger sig med Uddannelsen paa Bønderbrug.

12. Meddelelse om Landøkonomisk Rejsebureaus Virksomhed.

Bureauchef *N. Siggaard*: Landøkonomisk Rejsebureaus Virksomhed har særlig i de sidste Maaneder af Aaret været stærkt hemmet af Krigsforholdene.

Udvekslingen og Ansættelsen af Landvæsenselever har derfor været noget mindre end i Fjor — 14 i Aar mod 30 i Fjor.

Det ved Generalforsamlingen i Fjor nævnte Samarbejde med Deutsches wissenschaftliches Institut angaaende Udveksling af Studerende

fra Landbohøjskolen i Wien med danske Landvæsenselever til Pladser i Østrig har stødt paa en Del Vanskeligheder. Fra nævnte Institut kom der tidligt paa Foraaret Henstilling om at skaffe Feriepladser for 40 Studerende fra Wien; men efterhaanden blev Antallet stærkt reduceret, bl. a. fordi det viste sig, at en Del af de tilmeldte ikke var tilstrækkelig arbejdsføre til Pladser paa danske Gaarde. Tillige viste det sig, at der ikke var et tilstrækkeligt Antal danske Karle, som ønskede at komme til Østrig. Derimod var der en Del danske Karle, som ønskede at faa Pladser paa svenske Gaarde. Bureauet havde let ved at skaffe saadanne Pladser. Men der blev nægtet Udrejse-tilladelse for danske Karle til Pladser i Sverige. I Foraaret var der ogsaa en Del unge Karle, som ønskede Pladser i Finland, hvilket Bureauet fraraadede under de daværende Forhold.

Vanskelighederne med at faa Pas til Rejser i Udlandet samt de vanskelige Rejseforhold her i Landet har medført, at der kun er bleven planlagt 5 Rejser i Aar — iøvrigt det samme Antal som i Fjor. Antallet af Besøgende paa Kontoret har paa Grund af de vanskelige Rejseforhold været meget mindre end i tidligere Aar, ligesom den udenlandske Korrespondance har været lidet omfattende.

Siden Midten af September har det mangleaarige Samarbejde med Rigspolitiet faaet en midlertidig Afbrydelse.

13. Meddelelser angaaende Udvalgsarbejde.

Under dette Punkt paa Dagsordenen blev der aflagt Beretning om Undersøgelserarbejder, der støttes af Landhusholdningsselskabet.

Konsulent *J. Nielsen*, Karise, gav Meddelelse om sine Undersøgelser over Forekomsten af arvelig Lamhed inden for Rød dansk Mælkerace, Assistent *H. Ingvard Petersen* om sine Undersøgelser over Frøsamplers Værdi til Indsamling af Korn og Ukrudtsfrø i Kornafgrøder, og Landbrugslærer *A. O. Rasmussen*, om sine Arbejdsundersøgelser i Forbindelse med Mejning af Korn og Optagning og Sammenkørsel af Roer. —

(Disse Beretninger vil blive bragt som Artikler i Tidsskrift for Landøkonomi).

I Tilslutning til sidstnævnte Beretning udtalte Proprietær *N. Krabbe*, Rødvig: Vi fik i Fjor nogle interessante Tal for Arbejdsforbruget ved Høst af Rodfrugter. Jeg formoder, at disse Undersøgelser er fortsat, og jeg vil gerne høre, hvornaar vi kan forvente at faa et endeligt Resultat af disse interessante Iagttagelser.

Landbrugslærer *A. O. Rasmussen*: Endnu har jeg ikke haft Lejlighed eller Tid til at gøre Tallene op for i Aar, og jeg kan derfor endnu ikke vide, hvorledes de vil stille sig i Sammenligning med tidligere Aars Undersøgelser, men i hvert Fald kan jeg love, at saa snart Materialet kan anses for at være egnet for Offentliggørelse, skal det ske.

14. Fremlæggelse af Regnskabet for Finansaaret 1943—44.

15. Forslag til Virksomhedsplan og Budget for Finansaaret 1944—45.

Sekretæren forelagde saavel Regnskab som Budget og Virksomhedsplan. Bestyrelsen havde ved sit Møde umiddelbart før Generalforsamlingen givet Decharge for Regnskabet.

16. Eventuelt.

Professor *Axel Pedersen*: Den uventet store Tilslutning til Generalforsamlingen i Dag har givet os Anledning til alligevel at tage Spørgsmaalet om Afholdelse af Foredrag op til Overvejelse. Vi vil gerne høre Generalforsamlingens Mening om, hvorvidt vi skal prøve at arrangere Foredrag i Februar og Marts, saaledes som vi plejer.

Dr. *Hasselbalch*: Jeg vil gerne sige, at jeg tror, det vil være haabeløst at opretholde en Foredragsvirksomhed i Vinterens Løb efter de gamle — om jeg maa tillade mig at sige — stive Former hveranden Onsdag Vinteren igennem. Saaledes som Rejseforholdene har udviklet sig, vil det føre til, at Tilslutningen bliver for ringe. Hvis man derimod tager Varsel af den Tilslutning, der har været til Generalforsamlingen i Dag, bør man ikke opgive Tanken om Foredragsmøder.

Naar Tilslutningen har været saa stor i Dag fra alle Dele af Landet, saa hænger det jo sammen med, at Generalforsamlingen er lagt i Nærheden af Møder i Landbrugsraadet, Tolvmandsforeningerne og Hedeselskabet. Paa tilsvarende Maade bliver der efter Nytaar Plan-teavismødet. Mig forekommer det, at Foredragsmøderne i Landhusholdningsselskabet gennem Tiderne har bragt Problemer frem og bragt Løsninger af Problemer frem, som rent ud har sat Skel i Landbrugets Historie, og disse Møder er en Tradition, saa man skal ikke, uden det er nødvendigt, berøve Samfundet Adgang til den Ydelse, som Landhusholdningsselskabet gennem Tiderne her har kunnet præstere. Hvis man lemper sig saa vidt, at man nøjes med et Faatal af Møder, vil jeg tro, at man kan gennemføre den beskaarne Foredragsvirksomhed og bibringe Medlemmerne det Indtryk, at det er noget Landhusholdningsselskabet skylder dem; det er ikke alene en Gæld, man betaler til Medlemmerne, der møder, men gennem Tidsskrift for Landøkonomi kommer Foredragene ud til de øvrige Medlemmer af Selskabet og til Offentligheden, saa jeg vil meget beklage, om denne Foredragssæson bliver saa lille, som det stilles i Udsigt.

Professor *Axel Pedersen* lovede paa Præsidiets Vegne at tage Foredragsspørgsmaalet op til fornyet Overvejelse og erklærede derefter — da ingen ønskede at fremkomme med yderligere Bemærkninger — Generalforsamlingen for hævet.

Litteratur.

Studiekredsarbejde.

Studiekredsarbejde. Haandbog for Studiekredsledere. Af Studiekredsleder ved Statsradiofonien *Ib Koch-Olsen*. Udgivet af Dansk Folkeoplysnings Samraad. 224 Sider. Pris 3 Kr. — Det danske Forlag.

Da Studiekredsarbejdet i de senere Aar har vundet stadig stigende Udbredelse, og da det hidtil har været ret sparsomt med, hvad der har været til Raadighed for dem, som ønskede Orientering i denne Form for Oplysningsarbejde, vil nævnte Haandbog sikkert være meget velkommen.

Der er næppe Tvivl om, at Studiekredsarbejdet i Fremtiden bør have en større Plads i det landbrugsfaglige Oplysningsarbejde i Almindelighed og det landbrugsfaglige Ungdomsarbejde i Særdeleshed, saa ogsaa her vil Bogen kunne blive til Nytte.

I Bogens forskellige Afsnit omtales Maaden, hvorpaa Studiekredsarbejdet tilrettelægges, Materialet der arbejdes med — Grundbog og Studievejledninger — Arbejdets Ledelse og Arbejdsmetoderne, Studiekredsarbejdets Organisation, dets Idé og Formaal.

Uden at gaa ind paa en Omtale af Bogens enkelte Afsnit skal dog Behandlingen af Biblioteksvæsenet og Bibliotekernes Betydning for Studiekredsarbejdet fremhæves. Der gives her en ganske udmærket Oversigt over Organiseringen af vort Biblioteksvæsen, en Oversigt som sikkert med Udbytte vil kunne læses af mange, maaske ikke mindst Ungdommen paa Landet. Der er god Grund til at understrege Forfatterens Appel til Studiekredsledere — vel forøvrigt til alle som har med Oplysningsarbejde at gøre — om at gøre stærkere Brug af Bibliotekerne og disses Personale i Arbejdet. Ogsaa inden for det landbrugsfaglige Ungdomsarbejde vilde et nærmere Samarbejde med Bibliotekerne og de Folk, som har deres Gerning der, være ønskelig. Undervisning i Bøgers Brug kunde vist godt tiltrænges mange Steder, og her kan man sikkert regne med Assistance fra Bibliotekernes Personale, hvis der fremsættes Ønsker herom.

Bogen er præget af Forfatterens grundige Kendskab til Emnet og hans Erfaringer fra flere Aars Arbejde med Studiekredsspørgsmaal. Emnet er behandlet baade sagligt og objektivt uden paa nogen Maade at virke tørt og kedeligt.

Naar Forfatteren i sin Indledning udtaler Haabet om, at Bogen maa bidrage til at vække Interessen for Studiekredsarbejdet, saaledes at endnu flere gaar i Gang med denne Form for Oplysningsarbejde, er vi sikkert mange, der slutter os til dette Ønske.

Helmer Rasmussen.

Mindre Meddelelser.

Plan for Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles

Kursus i Landbrugsbyggeri for Landbrugskandidater.

I Tiden 19. Februar til 24. Marts lader Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole afholde et Kursus i Landbrugsbyggeri for Landbrugskandidater.

Til Kursuset modtages indtil 25 Deltagere. Landbrugskandidater, der allerede arbejder med Byggesagen for en Landbrugsorganisation eller er antaget til inden en vis Tidsfrist at overtage et saadant Arbejde, har sammen med Landbrugslærere, der underviser i Landbrugsbyggeri, Fortrinsret til Deltagelse i Kursuset.

Kursuset tager Sigte paa at uddanne Landbrugskandidater til at være Fortalere for rationelt Landbrugsbyggeri, at opøve Deltagerne i Udarbejdelsen af Grundplaner til Landbrugsbygninger og at uddanne dem til at være Landmandens (Bygherrens) Tillidsmand under Byggeriets Forberedelse og Udførelse.

Undervisningen omfatter saavel Forelæsninger som Øvelser og Ekskursioner.

Indmeldelse til Kursuset helst inden 1. Februar.

Laurits Andersens Fond.

Ansøgninger om at komme i Betragtning ved den i Begyndelsen af Juli Maaned 1945 stedfindende halvaarlige Uddeling af Fondets Midler maa være indsendt til Fondets Kontor senest den 1. April 1945 (for Ansøgere bosiddende udenfor Europa senest 1. Maj). Ansøgningerne maa indeholde Oplysninger om eventuel fra anden Side modtaget eller søgt Støtte. Ansøgningskemaer anvendes ikke.

Fondets Midler anvendes i Følge Fundatsen til *Fremme af dansk Industri og Handel* — som er Fondets Hovedformaal — samt til *Hjælp til syge og fattige Danske hjemme og ude*. Bevillingerne til *sidstnævnte* Formaal gives ifølge Bestyrelsens Beslutning ikke til personlige Ansøgere (bortset fra trængende, nære Slægtninge af Fondets Stifter), men stilles til Raadighed for danske velgørende Foreninger i Ind- og Udlandet.

Nærmere Oplysninger om de Formaal, hvortil Fondet fortrinsvis yder Støtte paa det erhvervsmæssige Omraade, kan faas ved Henvendelse til Fondets Kontor, Industribygningen, Vesterbrogade 1, København V.

Rettelse.

I Professor *Skovgaards* Nytaarsoversigt, Hæfte 1, Side 18, 3. Lin. f. o. var der desværre indløbet en lille Fejl. I den paagældende Sætning staar: „Kan han købe Korn, saa den kommer op paa de 80 kg, indbringer den $80 \times 2,68$ Kr. = 230 — — —“. Der skulde staa „ $80 \times 2,88$ Kr. = 230 — —“. De 20 Øres Forskel i Flæskeprisen fremkommer ved 2 Tillæg paa 4 og 16 Øre pr. kg for Svin af en Vægt paa henholdsvis 50 og 80 kg slagtet Vægt.

Landbrugets Prisforhold i December Maaned 1944.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i Kr. pr. 100 kg.

	1943			1944		
	Hele Aaret	Novbr. Md.	Decbr. Md.	Hele Aaret	Novbr. Md.	Decbr. Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk (af Mejeri) ¹⁾	27,88	28,95	28,95	28,03	28,95	28,95
Smør, Notering	389	389	389	389	389	389
do. do. + Tillæg	445	445	445	445	445	445
Ost, 20 pCt.	199	199	199	199	199	199
Æg	245	270	270	241	270	270
Slagterisvin, (sl. V.)	268	272	272	272	272	272
do. do. 80 $\frac{1}{2}$ kg og derover	284	288	288	288	288	288
Slagtekøer, Kbh., 1. Kl. (lev. V.)	129	129	129	130	130	130
Stude og Kvier, Esbjerg, 1. Kl. (lev. V.)	128	128	128	129	129	129
Smaagrise, Køge, Kr. pr. Stk. .	57	46	39	44	39	39
Kælvkøer, Odense, 1. Kl., Kr. pr. Stk. ²⁾	830	875	875	771	750	750
Unge Heste, Kr. pr. Stk.	2514	2500	2500	2760	2525	2600
Hvede	29,33	29,65	29,65	29,37	29,25	29,25
Rug	30,33	30,65	30,65	30,37	30,25	30,25
Byg, 2/r.	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25
Havre	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25	26,25
Hø	27,11	22,00	22,75	22,92	22,60	25,00
Kartofler, Sælgers St., Sjælland	14,06	13,60	14,00	17,89	21,00	22,00
Runkelroefrø	235	178	185	205	218	235
Kaalroefrø	343	163	150	188	230	240
Rødkløverfrø	759	520	540	603	640	685
Hvidkløverfrø	830	665	800	773	800	850
Hundegræsfrø	255	250	250	248	250	250
Alm. Rajgræsfrø ³⁾	195	165	165	162	165	165
Ital. do.	178	150	150	146	150	150
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	24,75	25,00	25,00	25,15	25,50	25,50
Sv. Ammoniak	26,65	24,90	24,90	24,85	25,20	25,20
40 pCt. Kaligødning	18,69	18,45	18,65	19,11	19,20	19,40

1) Inkl. Tillæg.

2) Bestaaet Tuberkulinprøven.

3) Tidlige Stammer.

Korn = Maksimalpriser.

Tabel 2. Prisindeks. (Femaaret 1909/14 = 100).

	1943			1944		
	Hele Aaret	Novbr. Md.	Decbr. Md.	Hele Aaret	Novbr. Md.	Decbr. Md.
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	266	276	276	267	276	276
Smør, Notering	186	186	186	186	186	186
do. do. + Tillæg	213	213	213	213	213	213
Ost	349	349	349	349	349	349
Æg	208	229	229	204	224	224
Slagterisvin	291	296	296	294	294	294
Slagtekøer (København)	222	222	222	224	224	224
Stude og Kvier (Esbjerg)	210	210	210	211	211	211
Unge Heste (Odense)	341	339	339	374	343	353
Hvede	212	215	215	213	212	212
Rug	254	257	257	255	254	254
Byg, 2/r.	204	204	204	204	204	204
Havre	218	218	218	218	218	218
Hø	395	320	331	334	329	364
Kartofler, Sælgers St., Sjælland	375	363	373	477	560	587
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	128	130	130	130	132	132
40 pCt. Kaligødning	157	155	156	160	161	163
Vejede Prisindeks for:						
Mejeriprodukter	224	225	225	224	225	225
Husdyrprodukter, ialt	242	246	246	243	246	246
Korn	217	216	216	217	216	216
Planteprodukter, ialt	239	235	236	249	259	263
Landbrugsprodukter, ialt	242	246	246	244	247	247
Kunstgødning	164	158	158	159	159	159
Markfrø	371	371	371	289	289	289